

Rådets slutsatser om Demokratiska republiken Kongo

1. Europeiska unionen är fortfarande djupt bekymrat över dels den politiska situation som uppstått i Demokratiska republiken Kongo på grund av stoppet i genomförandet av den inkluderande politiska överenskommelsen av den 31 december 2016, dels säkerhetsläget i flera regioner i landet, där en oproportionerlig användning av våld kan observeras. Situationen förvärras av en ekonomisk och budgetrelaterad kris som drabbar befolkningen mycket hårt.
2. EU välkomnar överenskommelsen av den 31 december 2016 som är det enda sättet att lägga grunden för den nödvändiga legitimiteten för de institutioner som ska leda övergången, inbegripet när det gäller presidentämbetet. Varken oppositionsledaren Etienne Tshisekedi's död eller säkerhetsläget kan tas som förevändning för att ifrågasätta denna process som måste leda till ett demokratiskt och fredligt maktskifte. I överenskommelsen fastställs bland annat att presidenten ska fortsätta att utöva sitt ämbete, under förutsättning att en av oppositionen föreslagen kandidat utnämns till premiärminister, och att samtliga institutioner interimistiskt ska utföra sina uppgifter fram till slutet av året. Därefter ska den nuvarande presidenten lämna sitt ämbete. EU betonar att överenskommelsen skyndsamt måste genomföras av alla berörda parter, i synnerhet den majoritet som stöder presidenten, för att leda fram till val före 2017 års utgång, och följaktligen till fullständig konstitutionell legitimitet. Utnämningen nyligen av en ny ordförande för Rassemblements expertråd som också kommer att vara ordförande för det nationella rådet för överenskommelsens uppföljning (CNSA) är ett första steg i denna riktning.
3. I detta sammanhang upprepar EU sitt fulla stöd för den medlarroll som utförs av katolska biskopskonferensen (Cenco), vars moraliska ledarskap, opartiskhet och legitimitet är oundgängliga för att processen ska bli en framgång och erkänns av alla kongolesiska aktörer. EU stöder rekommendationerna i meddelandet från Cencos plenarförsamling av den 22 februari 2017 och uppmanar regionen och det internationella samfundet att fortsätta sina insatser sida vid sida med Cenco. EU fördömer den senaste tidens våld mot kyrkor och andra Cenco-institutioner och erinrar om att de ansvariga måste ställas till svars.
4. Den djupa institutionella, säkerhetsrelaterade och socioekonomiska krisen i landet kan endast bemästras genom ett fullständigt genomförande av överenskommelsen av den 31 december 2016 och bildande av en regering med tillräcklig legitimitet för att ta landet till valen. Det krävs konkreta framsteg, framför allt en skyndsam utnämning av premiärministern från Rassemblement. Det finns också ett akut behov av att se till att avspänningsåtgärder genomförs, till exempel frisläppande av politiska fångar, ett omedelbart slut på de övergrepp som dessa utsätts för, ett slut på hoten mot och de godtyckliga frihetsberövandena av oppositionella och medborgaraktivister samt ett nedläggande av alla politiskt motiverade åtal. EU noterar att kvinnornas deltagande i den politiska dialogen har varit begränsad och manar till främjande av deras medverkan vid överenskommelsens genomförande.
5. EU betonar den oberoende nationella valkommissionens (Ceni) ansvar och viktiga roll för genomförande av ett trovärdigt och demokratiskt valförfarande. I detta syfte upprepar EU sin uppmaning om ytterligare insyns- och ledningsåtgärder för Ceni och om skyndsamt fastställande av en realistisk, samförståndsgrundad tidsplan för valen och budgeten, så att valen kan hållas före 2017 års utgång. EU uppmanar nationalförsamlingen att utan dröjsmål anta de lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för valen och inrättande av CNSA, som i detta sammanhang måste spela en viktig roll i övervakningen av Ceni. Dessa inslag och den framtida regeringens finansiella åtaganden kommer att förstärka förtroendet, vilket gör det möjligt för EU och andra partner att mobilisera sitt stöd till valen.
6. I mars kommer FN:s säkerhetsråd att förlänga mandatet för Förenta nationernas stabiliseringsuppdrag i Demokratiska republiken Kongo (Monusco). Prioriteringen kommer då att vara att ge uppdraget de resurser som krävs för att hantera de nya politiska och säkerhetsrelaterade utmaningarna genom att förstärka skyddet för civilbefolkningen och tillhandahålla relevant stöd till valprocessen.
7. EU fördömer med eftertryck de allvarliga människorättskränkningarna i Demokratiska republiken Kongo på senare tid och erinrar om att kampen mot strafflöshet, oberoende av vilka förövarna är, är en nödvändig förutsättning för en fredlig övergång och varaktig stabilitet i landet. De mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna måste garanteras fullt ut av myndigheterna, särskilt yttrandefriheten, inbegripet oberoende medier och föreningsfrihet. EU anser här att det är mycket viktigt att det arbete som utförs av FN:s gemensamma kontor för mänskliga rättigheter i Demokratiska republiken Kongo kan ske utan hinder i hela landet.

8. EU beklagar att våldshärddar uppstått i alla de tre provinserna i Kasai och Kongo Central, vilket visar att läget i landet riskerar att förvärras ytterligare. EU är i likhet med medlemmarna i FN:s säkerhetsråd oroat över uppgifter på senare tid om allvarliga människorättskränkningar och brott mot humanitär rätt som begås av lokala milisgrupper i Kasai, framför allt olaglig rekrytering och användning av barnsoldater, liksom mord på civila som utförs av personal ur säkerhetsstyrkorna i Demokratiska republiken Kongo och som kan utgöra krigsförbrytelser i enlighet med internationell rätt. EU stöder FN:s säkerhetsråd, som den 25 februari 2017 uppmanade regeringen i Demokratiska republiken Kongo att omedelbart inleda en trovärdig och opartisk utredning av de faktiska omständigheterna, så att de ansvariga ställs inför rätta, och vill dessutom att en oberoende internationell utredningsgrupp bjuds in som stöd för denna process.

9. EU är djupt oroat över den förvärrade humanitära situationen i åtskilliga regioner i landet och vill betona att respekten för de humanitära principerna har företräde och att det är nödvändigt att säkerställa tillträde till de befolkningsgrupper som drabbas.

10. Även situationen i öst, Kivuprovinserna och Tanganyika är fortsatt oroande liksom uppgifter om att före detta M23-rebeller eventuellt åter tar till vapen. EU erinrar om det ansvar som myndigheterna i Demokratiska republiken Kongo har för att med stöd av Monusco göra allt de kan för att skydda befolkningen. När det gäller M23 erinrar EU om åtagandena i Nairobi-förklaringarna från december 2013 samt de principer som fastställs i ramavtalet för fred, säkerhet och samarbete för Demokratiska republiken Kongo och regionen.

11. EU erinrar de politiskt ansvariga och personalen i säkerhetsstyrkorna om att EU kommer att anta nya individuella restriktiva åtgärder mot dem som är ansvariga för allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna, uppviglar till våld eller kan utgöra ett hinder för en fredlig samförståndslösning på krisen med respekt för det kongolesiska folkets önskan att välja sina representanter. EU uppmanar den höga representanten att inleda det arbete som krävs för det.

12. EU bekräftar sin beredvillighet att så snart som möjligt upprätta en politisk dialog på högsta nivå med den kommande regeringen i enlighet med artikel 8 i Cotonouavtalet. EU är berett att tillhandahålla stöd, bland annat ekonomiskt stöd, till en valprocess som uppfyller alla nödvändiga villkor. EU är också berett att fortsätta sitt stöd till den kongolesiska befolkningen i dess allvarliga, dagliga socioekonomiska svårigheter och manar till återupptagande av dialogen, på ett strukturerat sätt, med internationella finansinstitut för att nå en varaktig lösning på den pågående ekonomiska och finansiella krisen.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press